

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Præfat. Ad Lectorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

PRÆFAT. AD LECTOREM.

IN Speculo meo Archidiaconali, se &c.
In prima art. nono, paucis demonstra-
vi, quod licet vigore Concil. Trid. Sess.
24. cap. 10. de reform. non competat
Decanis, Archidiaconis, alijsque infe-
rioribus iudicib⁹, sed soli Episcopo ex-
aminare, & decidere causas matrimo-
niales, nihilominus juxta decisum S.
Congregationis Cardinalium & Epi-
scoporum. S. Concilij Trident. Inter-
pretum, si Archidiaconi ab immemo-
riali tēpore, sint in possessione & con-
suetudine, tales causas iudicandi, in illa
manuteneri debeant, nec Concilium
talem possessionem & consuetudinem
imemorialē sustulisse. Cum vero cau-
sæ matrimoniales, sive ex natura sua,
sive ex constitutione Pontificia, in c. *Di-*
spendiosam clemēt. 2. de iudicijs sint sum-
maria, debeatq; & soleat in illis *summa-*
rie, simpliciter, de plano, sine strepitu & fi-
gura iudicij procedi, necessariū & è re
pluri-

P R A E F A T I O

plurimorum esse duxi, exiguum hunc tractatulum publici juris facere, in eoq; brevitate (quam materia permittit) possibili demonstrare: quid sit processus *summarius*, in quo *summariè simpliciter, de plano, sine strepitu & figura judicij, levato ut ajunt velo*, & aliquando etiam *sola rei veritate inspecta* proceditur, & quænam ad illum necessario & indispensabiliter requirantur, vel etiam salva conscientia & justitia omitti possint. Occasionemq; hujus scriptio- nis dederunt diversimodæ mihi alijsq; datæ commissiones, in quibus mandabatur, *simpliciter, de plano, ac sine strepitu & figura judicij*. procedi, ut ea propter pro conscientia meæ securitate, justitiæ & partium utilitate, cœperim fundamenta talis processus in SS. Canonibus, & celeberrimis illorum interpretibus, magno labore inquirere, & inquisita ac reperta typis mandare, ut
dein-

AD LECTOREM.

deinceps illi, quibus talis commissio
dabitur, qualiter procedere, quæ ob-
servare, & quæ declinare debeant, per-
fecte scire valeant.

Et licet specialior sit obligatio Offi-
cialium, Archidiaconorum, aliorumq;
ex officio constitutorum Ecclesiasti-
corum judicum, ut sciant quæ ad summa-
rium processum, in quo *sine judiciorum*
strepitu proceditur, requiruntur; non
minorem tamen his obligationem ha-
bent Superiores, & Prælati Regulares,
non solum juxta SS. Canones & Pon-
tificias constitutiones, sed etiã vigore
statutorũ cujuslibet ordinis, in quibus
mandatur, contra Regulares, in cau-
sis criminalibus & excessibus graviori-
bus, *de plano & absq; judiciorum strepitu*
procedi, cujus rationem dat Pontifex.
Gregorius IX. in *cap. olim x. 26. de ac-*
cusat. cum talibus inquit, *nõ deceat Dei*
servos involvi. Et hæc obligatio tanto
major

major

PRÆFATIO

major est, quo majoribus animarum lia
 & conscientia periculis se exponunt pe
 & graviora damna sæpe in fama, ho pro
 nore & æstimatione subditis inferunt pro
 si ob ignorantiam talis Processus *sum nis*
marij contra justitiam judicent. Sed *ma*
 prò dolor tanta est aliquorum tam Ec *cis*
 • clericorum, quam Regulariù Præ *de*
 latorum, SS. Canonum ignorantia, ve *ra*
 • potius præsumptio, audacia & temeri *sin*
 tas, ut arbitrentur se vigore talis *sum cis*
marij Processus, à lege divina & natural *an*
 • exemptos, nec divinis nec humanis le *cis*
 gibus teneri, posse que pro suo libitu *pr*
 sine ullo conscientia scrupulo, subdi *m*
 ros suos per testes omni exceptione *el*
 majores, & juratos, nunquam convi *re*
 ctos, vel confessatos, excommunicare *os*
 re, suspendere, degradare, incarceratione *la*
 re, vel ut incorrigibiles ex ordine di *lit*
 mittere; per hæc se aeternæ damnatio *gi*
 nis, & taliter condemnatos, præter a *gi*

lia

AD LECTOREM.

um lia damna & præjudicia, desperationis
 unt periculo exponentes. Qui si suæ in
 ho professione fidei (quam ad dignitates
 ant promoti emiserunt) factæ promissio-
 sum nis & obligationis, scil. *cætera etiam o-*
 Se *mnia in sacris Canonibus & Oecumeni-*
 Ec *cis Concilijs, ac præcipue à Sacrosancta Tri-*
 ræ *dentina Synodo tradita, definita & decla-*
 , ræ *rata, indubitanter recipio, atque profiteor,*
 eri *simulq; contraria omnia, atq; hæreses quas-*
 um *cumque, ab Ecclesia damnatas, rejectas &*
 ra *anathematizatas, ego pariter damno, reji-*
 le *cio & anathematizo; si inquam hujus*
 tu *promissionis & ex ea derivatæ jura-*
 di *mento firmatæ obligationis memores*
 ont *essent, majorem SS. Canonibus reve-*
 vi *rentiam haberent, & tam se, quam su-*
 ea *os, ad evitanda supra recensita pericu-*
 ra *la gravia, magis in illis addiscendis qua-*
 di *lificarent.*

io. Ut ergo supra allatis, similibusque
 a gravissimis malis & incōvenientijs, ob-
 lia ex &

P R A E F A T I O

ex & remora objiciatur, tractatulum del
 hunc scribere, & toti mundo palam far
 facere volui, cujus intentio principa sus
 • liter eo dirigitur, ut gravissimæ & plu mi
 rimæ injustitiæ, quas sub pretextu pro libi
 cessus, in quo summarie & sine strepi tis,
 tu & forma judicij proceditur, à vigin lic
 ti circiter annis, quibus Celsissimis & Su
 Reverendissimis pijsimæ memoria do
 • Christophoro Bernardo uti Admini jus
 • stratore Corbejensi, Ferdinando Prin qu
 • cipibus & Episcopis Monasteriensibus ob
 • & Paderbornensi, nec non moderno lu
 Paderbornensi Hermanno Wernero &
 à sacris & Ecclesiasticis consilijs sui, in- bu
 ferri vidi, deinceps præcaveantur, & fic
 Prælati tam Ecclesiastici, quam Regu D
 lares, cujuscumque dignitatis vel or- ru
 • dinis sint, hic suam obligationem & &
 pericula videre & præcavere possint. vi
 Videbunt hic Prælati, quomodo con- tu
 tra suos subditos si graviter vel leviter
 delin-

AD LECTOREM.

delinquant, procedere, & quæ neces-
sario ex ordinatione summarij proces-
sus, observare debeant, nec non & li-
mites ac terminos à Concilijs Genera-
libus, SS. Canonibus, Regula & statu-
tis, sibi præstitutos, quos præterire non
licet. Videbunt & subditi suam erga
& Superiores obligationem, & quomo-
do se habere debeant, si ab illis contra-
justitiam & SS. Canones graventur, id-
que ad utrorumq; cautelam. Et hanc
ob causam libellum intitulavi; *Cautionem
Judicalem Prælatorum Ecclesiasticorum
& Regularium*, quam duabus sectioni-
bus, cum insertis articulis infra speci-
ficatis expediam, omnia ad majorem
Dei, magnæ Matris omniumq; sancto-
rum gloriam. Vale benevole lector,
& exiguo meo labore fruire, ac de
*vultu tuo iudicium meum prodeat, oculis
tui videant equitatem.*

Sectionis